

OBSAH

Úvod	4
Podmínky pro pěstování zeleniny	5
Rozdělení zeleniny do skupin	6
Pěstování zeleniny	7
Výsadba	8
Ošetřování po výsevu a výsadbě	8
Ochrana před chorobami a škůdci	9
Sklizení	10
Skladování	10
Jednotlivé druhy zeleniny	12
Košťálová zelenina	12
Listová zelenina	23
Kořenová zelenina	30
Lusková zelenina	37
Plodová zelenina	41
Cibulová zelenina	49
Kořeninová zelenina	54
Rychlení a přirychlování zeleniny	57
Zelinářské semenářství	58
Použitá literatura	62

ÚVOD

Zelenina je nezbytnou součástí lidské výživy. Obsahuje látky, které jsou důležité pro zdraví člověka. Jsou to vitaminy, minerální látky, vláknina, chuťové látky a celá řada dalších léčivých složek. Důležitý je i obsah fyziologicky vázané vody, vlákniny, bílkovin a cukrů, které jsou součástí každého živého organismu.

Základní druhy zeleniny dobře rostou v našich podmínkách, můžeme je s úspěchem pěstovat v zahradách a na polích. Některé druhy však rostou dobře jen ve sklenících, pařeništích nebo ve fóliovnících.

PODMÍNKY PRO PĚSTOVÁNÍ ZELENINY

Zelenina se může pěstovat tam, kde jsou k tomu vhodné podmínky. Zelenině prospívá dobrá půda. Velký význam pro úspěšné pěstování má poloha pozemků, podnebí a dostatek vody. Zelinářské oblasti jsou v teplejších polohách s dobrými půdami v blízkosti řek a vodních ploch.

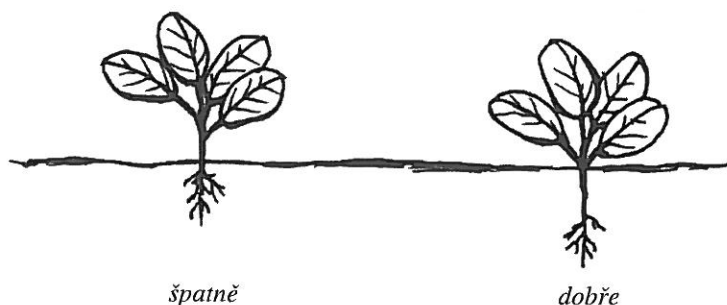
Většina druhů zeleniny vyžaduje lehčí a hlubší půdy s dostatkem humusu a živin. Ornice musí být hlubší, bez kamenů.

Nejvhodnější jsou pozemky rovinaté v nižších nadmořských výškách. Mohou mít mírný sklon, nejlépe k jihu nebo jihozápadu. Méně vhodné jsou pro většinu druhů zeleniny pozemky se sklonem na sever. Nevhodné jsou také kotliny v hlubokých údolích nebo pozemky uzavřené mezi vysokými stromy. Zelenině nevyhovují ani pozemky, které jsou vystaveny prudkým větrům.

Všechny druhy zeleniny vyžadují pravidelné zásobení vodou po celou dobu vegetace. Nejnáročnější na pravidelné a dostatečné zásobení vodou jsou zeleniny, které mají velkou listovou plochu, např. zelí, salát, květák, kapusta. Méně náročná je cibule nebo česnek. Obecně platí, že i krátkodobý nedostatek vody způsobuje snižování výnosů a snižování kvality.

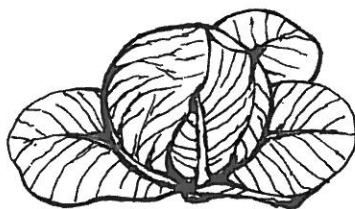
Jednotlivé druhy zeleniny vyžadují určité technické vybavení. Pro pěstování zeleniny v menším měřítku postačuje drobné nářadí a malá mechanizace. Pěstuje-li se však zelenina ve velkém, jsou nezbytné traktory a speciální stroje. Jsou to například stroje na úpravu půdy do hrůbků, stroje na přesný výsev semen, sázecí stroje, zavlažovače a sklízecí stroje. Pro pěstování zeleniny ve velkém je též nezbytné vybavení podniků skleníky, fóliovníky, pařeništi a budovami. Mezi nezbytné technické vybavení patří též závlahy.

Výsadba zelí

Rané a letní zelí se sklízí probírkou. Hlávka musí být uzavřená, sklízí se se třemi krycími listy.

Pozdní zelí se sklízí v době, kdy jsou hlávky pevné a tvrdé, při sklizni se úplně odlišťují.

Hlávka s krycími listy

Odlišťená hlávka

Rané a letní zelí se neskladuje, ihned se prodává.

Pozdní zelí se skladuje. Odrůdy určené ke skladování musí být sklizeny opatrně, aby se hlávky nepoškodily. Dobře sklizené a ošetřené zelí lze skladovat až do jarních měsíců.

Zelí hlávkové červené

Odlišuje se od bílého pouze tím, že má listy tmavě červené, silně ožíněné. Tvoří o něco menší hlávky, které jsou velmi pevné. Nemusí být vysazováno na velkou vzdálenost. Pozdním odrůdám postačuje spon 50 x 50 cm. Červené zelí je odolnější vůči mrazu, chorobám a škůdcům než bílé.